«Barnehjemmet ved hotellet »

Peter Magnus er rektor ved Institutt for vernepleie og sosialt arbeid. Våren 2009 var han kontaktlærer på praksisbesøk i Tanzania.

Den digre bussen kjører altfor fort på motorveien fra Moshi sørover til Dar. Klaringen til grøftekant og møtende trafikk er minimal. Jeg er redd, men trøster meg forbausende godt med at hvis vi krasjer nå, så går det sikkert svært fort.
Bussen er proppfull. Varmen blåser ned gjennom takluken. På den andre siden av midtgangen er det tre seter i hver rad. En jente i 10-årsalderen i blå silkekjole ligger og sover tvers over mors, fars og bestemors fang. Hun sover trygt.

På vei til Dar er det tid til å fortelle.

Mannen ved siden av meg er omtrent 30, grønn dress, knivskarp press i buksa, gullbriller, tynn bart, nypussede svarte sko, dokumentmappe på fanget, – hele pakken. Jeg tenker at så elegant har jeg aldri vært, og vil aldri bli det heller – ikke om jeg prøver engang. Jeg byr ham en uåpna flaske vann jeg har i sekken, og han kvitterer med å fortelle at han er resepsjonist på et luksushotell ved utkanten av Ngorongorokrateret, og nå er han på vei til en hotellkonferanse på Zanzibar.

Vi sitter ved siden av hverandre, men må nesten rope for å overdøve bråket. Tørke og varme har ødelagt gummilistene, slik at panoramarutene skrangler i rammene sine. Min medpassasjer forteller at sjefen hans, hotelleieren, en svenske, kom til Tanzania

for 25 år siden som ingeniør i en hjelpeorganisasjon. Nå er han Tanzaniansk gift og hotelleier. En mann som underveis også har rukket å hjelpe seg selv, kan man vel si.

Hotellet er bare 5-6 år gammelt og resepsjonisten har vært med fra starten. Å drive luksushotell nord i Tanzania er gullkantet business. Derfor, da myndighetene skulle gi tillatelse til å drive hotellet, satte de som betingelse at hotellet skulle gi en form for støtte til lokalsamfunnet, får jeg vite. Dermed gjorde hotellet en avtale med et barnehjem i nabolaget.

Sammen med maten til egne gjester og ansatte skulle hotellet også bestille all maten barnehjemmet trengte, og dekke halvparten av barnehjemmets lønnsbudsjett.

Min medpassasjer viser meg en brosjyre om barnehjemmet, som alltid ligger framme i hotellets resepsjon. Her kan gjestene lese at dersom de er interessert, er det full anledning til å besøke barnehjemmet, og slik legge en ny dimensjon til safarien.

Mange gjester vil gjerne det. Betingelsene er klare. De som vil besøke barna, må love å ta seg god tid. Og de må ikke være påtrengende. De må la barna innlede kontakt. De kan gjerne ha med gaver i form av leketøy, men gavene må kunne deles på flere, og ikke snop og ikke penger. Alle som vil besøke barnehjemmet blir også advart om at de materielle kårene på barnehjemmet er beskjedne, at noen av barna er nokså deprimert, og at noen er sengeliggende i en egen avdeling.

Min medpassasjer følger ofte hotellgjestene på besøk til barna. Han synes det er spennende å observere, og med økende erfaring prøve å gjette -, hvilke reaksjoner gjestene vil vise i møte med barna. Noen gjester kunne gråte åpenlyst i barnas nærvær, eller gjøre hektiske forsøk på å løfte stemningen med sang eller lek. Mens sindige menn fra rike land i ville vesten ofte ville strekke, like spontant som hjelpeløst, en hånd mot lommeboken sin, det velbrukte verktøy i møte med all slags vanskeligheter. Noen syntes uberørt og andre blir stille. Mange reagerer også på måter som resepsjonisten syntes bedre om, – er mer lyttende og avventende overfor barna.

Han forteller at etter besøket på barnehjemmet er det mange gjester som vil prate mer med ham, for å fordøye inntrykket som møtet med barna har gitt. Og hos noen fører besøket på barnehjemmet rett og slett til at planene om safari til Ngorongorokrateret blir utsatt. Turistene vil heller besøke barnehjemmet flere dager, – være der hele dager. Man har glemt hva som er så fristende med løver, elefanter og apekatter.

Og når gjestene skal forlate det eksklusive hotellet, er resepsjonisten alltid høflig og korrekt tilstede. Når han gir tilbake vekslepenger på hotellregningen peker han med en nesten usynlig antydning i retning av bøssen med barnehjemmets logo som står på disken. Og det finnes et kontonummer, - om man vil bli fast giver…?

Så vinker han til seg en barnehjemsgutt som bor på et visst barnehjem, men etterhvert også hotellansatt, som bærer koffertene ut til bilen. Hender trykkes over resepsjonsdisken; «Velkommen tilbake til neste år. Velkommen tilbake til barnehjemmet. Og gjerne også - , til en safari i Ngorongoro krateret».

Jenta på fangene våkner fra dyp søvn. Tørker vekk slevet. Drikker litt fra en vannflaske.

Krabber halvt i søvne rundt på fangene og bytter soveretning, slik at mormors fang nå blir hodepute og fars fang blir fotende. Sover videre. Tre par hender legger seg rolig tilbake på kroppen hennes. Hun er fortsatt trygg. Resepsjonisten har tatt fram dokumentene sine og begynt å lese. Innsynet han en kort stund har gitt en fremmed medpassasjer lukker seg. Solen brenner midt oppå himmelen. Ingen ting kaster skygge. Bussen dundrer videre mot Dar. • • •

Bare en buss, – men mange fortellinger.